

Venäjä

Venäjällä investointien elpyminen jatkuu kohtalaisena, painottuen öljyyn ja kaasuun. Investointien määrä oli tammi-maaliskuussa 3,6 % suurempi kuin vuotta aiemmin ja enää viitisen prosenttia pienempi kuin vuoden 2012 tammi-maaliskuussa. Viime vuonna investoinnit lisääntyivät 4,4 % pudottuaan paljon kolmena edellisenä vuonna.

Suurten ja keskisuurten yritysten sekä valtion investoinnit vähenivät tammi-maaliskuussa prosentin verran, joten Rosstat arvioi muiden investointien kasvaneen hyvin nopeasti. Öljyn ja kaasun tuotannossa jo useita vuosia kestänyt investointien kasvu jatkui. Jalostusteollisuuden investoinnit lisääntyivät noin kolmen vuoden alamäen jälkeen.

Venäjällä tavoitteeksi asetettu köyhyyden puolittaminen ei vaatisi valtavasti varoja. Presidentti Putinin 7.5. antamaan virkaanastujaisukaasiin sisältyy köyhyyden puolittaminen vuoteen 2024 mennessä. Ukaasissa ei yksilöity, miten tavoitteeseen päästään tai sen saavuttamista arvioidaan.

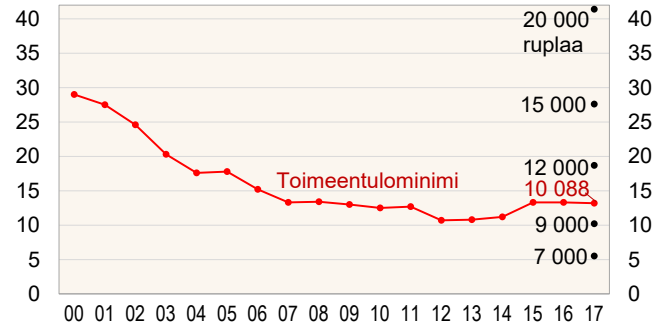
Köyhyyden määrittely vaihtelee. Venäjällä virallisen toimeentulominimin alapuolella oli vuonna 2017 yli 19 miljoonaa henkilöä eli runsaat 13 % väestöstä. Osuus on suurin, noin viidesosa, alle 16-vuotiaiden keskuudessa. Alle minimin elävien osuus on laskenut paljon vuodesta 2000 mutta nousi vuonna 2015 inflaation kiihdyttyä tuntuvasti. Toimeentulominimi, joka määritetään minimikulutuskorilla, oli vuonna 2017 runsaat 10 000 ruplaa kuukaudessa (alle 140 euroa). Koko väestön keskimääräisessä minimikulutuskorissa elintarvikkeiden osuus oli viime vuonna yli 45 %, muiden tavaroiden osuus neljäsosa ja palvelujen osuus neljäsosa.

Köyhien määrän puolittaminen ei näyttäisi kovin vaikealta, sillä minimiä pienemmällä mutta 7 000 ruplaa ylittävillä tuloilla eli vuonna 2017 yli 7,5 % väestöstä. Heidän tulojensa nostaminen minimiin vaatisi summan, joka on pari promillea BKT:stä ja runsaat puoli prosenttia julkisen talouden menoista (useammilla tuloluokkien keskituloa koskevilla oletuksilla). Rosstat arvioi vuotuisessa laskelmassaan, että kaikkien alle minimin elävien nostamiseksi minimiin olisi viime vuonna tarvittu summa, joka oli 0,8 % BKT:stä ja runsaat 2 % julkisen talouden menoista. Toimeen tartuttiin Putinin johdolla jo ennen ukaasia mm. nostamalla minimipalkka tämän vuoden alkukuukausina toimeentulominimiin. Köyhyyttä vähentää luonnollisesti talouden kasvu. Lisäksi asian hoitaminen helpottuu, jos valtion budjettituloille varsin merkittävä öljynhinta säilyy korkeahkona ja alle minimin elävien kulutuskoriin kohdistuva inflaatio pysyy kohtuullisena.

Eräillä muilla köyhyyskriteereillä köyhyyden puolittaminen olisi vaativampaa, esimerkiksi jos köyhyysraja määritellään melko yleisesti käytettyyn tapaan suhteessa mediaanituloon. Venäjällä 25 % väestöstä eli viime vuonna tuloilla, jotka olivat enintään 60 % mediaanitulosta. Osuus on suunnilleen sama esimerkiksi Serbiassa ja EU-maista lähinnä pienituloisimmissa, eli Bulgariassa ja Romaniassa.

Virallisen toimeentulominimin ja eräiden muiden tulorajojen alapuolella elävä väestö

enintään merkityllä kuukausitulolla elävä väestö, % koko väestöstä

Lähde: Rosstat.

Suomen Venäjän-kaupan kasvu hyytyi alkuvuonna. Suomen tavaravienti Venäjälle pysyi tammi-maaliskuussa vuodentakaisella tasollaan. Viennin kehitys on linjassa Venäjän koko tavaratuonnin kanssa, sillä tuonnin euromääräinen arvo kasvoi vain 3 % vuotta aiemmasta. Venäjän tuonnin määrän kasvu on tänä vuonna hidastunut selvästi viime vuoden vauhdikkaista lukemista mm. ruplan heikennyttyä. Euroissa laskettuun kehitykseen on kuitenkin vaikuttanut myös euron huomattava vahvistuminen dollarin suhteen.

Suomen Venäjän-viennin kehitys vaihteli alkuvuonna huomattavasti tavararyhmittäin. Koneiden, metallien ja paperin vienti kasvoi, kun taas tekstiilien, elintarvikkeiden ja kemiallisten tuotteiden vienti supistui.

Myös Suomen palveluviennin kasvu näyttää hidastuneen alkuvuonna, sillä venäläisten yöpymiset Suomessa lisääntyivät tammi-maaliskuussa enää 4 % vuotta aiemmasta. Viime vuonna Suomen koko palveluvienti Venäjälle kasvoi 17 %.

Suomen tavaratuonnin arvo Venäjältä supistui tammi-maaliskuussa 3 % vuotta aiemmasta. Supistuminen johtui lähinnä viime vuoden vertailukohtaa paisuttaneesta yksittäisestä kaasuputkitoimituksesta. Keskeisimpien tuotteiden eli öljyn ja kaasun tuonti sitä vastoin kasvoi pitkälti hintojen nousun vuoksi.

Venäjän tavaratuonti ja Suomen tavaravienti Venäjälle (euroina)

Lähteet: Venäjän keskuspankki, Tullihallitus.

Kiina

Juan on vahvistunut vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Juanin nimellinen kauppapainoinen valuuttakurssi (NEER) on nyt kesäkuun ensimmäisellä viikolla noin 3 % vahvempi kuin tammikuun alussa. Vahvistuminen on jatkoa jo yli vuoden kestäneelle kehitykselle, jonka aikana juan on kauppapainoisesti vahvistunut lähes 6 %.

Yhdysvaltain dollari on huhtikuun puolesta välistä vahvistunut kauppapainoisesti noin 4 %. Joissain nousevissa talouksissa vahvempi dollari ja korkotason nousu Yhdysvalloissa ovat heikentäneet kotimaan valuuttoja, nostaneet inflaatiota ja aiheuttaneet paineita pääoman ulosvirtaukselle. Kiinassa juan on pysynyt dollaria vastaan kuitenkin suhteellisen vakaana, heikentyen huhtikuun puolivälistä vain reilun prosentin.

Euron heikkeneminen erityisesti Italian epäselvien hallitusneuvotteluiden myötä nosti juanin eurokurssia parhaimmillaan toukokuun lopulla lähes 4 % vahvemmaksi kuin huhtikuun puolivälissä. Näin juanin kauppapainoinen valuuttakurssi vahvistui toukokuussa kokonaisuudessaan vain aavistuksen.

Juanin kurssikehitys dollaria, euroa ja tärkeimpien kauppakumppaneiden valuuttoja (NEER) vastaan

Lähteet: J.P. Morgan, EKP ja Macrobond

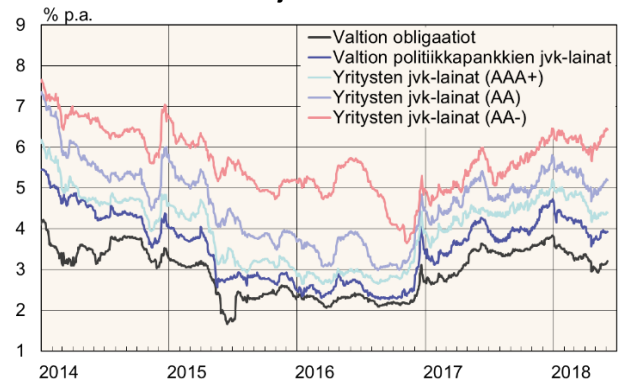
Kiinan keskuspankki laajensi pankeille antamansa rahoituksen vakuuksia. Yrityslainojen ja alemman luottoluokituksen bondien salliminen keskuspankin myöntämän vakuudellisen keskipitkän MLF-rahoituksen katteeksi liittyy Kiinan velkakirjamarkkinoiden lisääntyneeseen epävarmuuteen. Viimeaikoina useilla yrityksillä on ollut vaikeuksia löytää ostajia velkakirjoilleen. Aiemmin MLF-rahoituksen vakuuksiksi on hyväksytty valtion ja paikallishallinnon obligaatiot sekä poliittikkapankkien ja yritysten kotimaassa AAA-luokitettut bondit. Nyt keskuspankin ilmoituksen mukaan käyvät myös mm. AA tai korkeamman luokituksen yritysbondit, ns. vihreät bondit sekä korkealuokkaiset pienyrityslainat.

Muutoksella halutaan parantaa erityisesti pienempien yritysten rahoitustilannetta ja lisätä pienempien pankkien, joilla tyypillisesti on vähemmän korkeatasoisia vakuuksia, mahdollisuuksia hankkia keskuspankirahoitusta. Korkeamman ja

matalamman luottoluokituksen yritysbondien korkoero on huhtikuun jälkeen kasvanut. Kiinassa jo AA- luokitellut bondit luetaan käytännössä spekulatiiviseen luokkaan.

Eilen 6.6. keskuspankki myönsi liikepankeille 463 mrd. juania (72 mrd. dollaria) vuoden mittaisia MLF-lainoja 3,3 % vuosikorolla. Lainoja eräntyi 260 mrd. juanin arvosta.

Kiinan 1 vuoden bondikorkoja

Lähde: CEIC

Suomen Kiina-kauppa kasvoi vaisusti ensimmäisellä neljänneksellä.

Tullin tilastojen mukaan kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Suomen Kiinaan suuntautuva tavaravienti oli yhteensä noin 850 milj. euroa. Tavarakaupan arvo oli vain hieman viime vuoden tammi-maaliskuuta suurempi, tuonnin kasvassa yhden ja viennin kaksi prosenttia. Kiinan-kaupan kasvu olikin ensimmäisellä neljänneksellä vaisua verrattuna Suomen kokonaistavarakauppaan (vienti +7 %, tuonti +5 %). Kiinan-kaupan alijäämä supistui 4 % 250 miljoonaan euroon, kun Suomen tavarakaupan kokonaisvajae oli 670 milj. euroa.

Puolet Suomen Kiinan-viennistä on paperimassaa, malmia ja metalliromua sekä eri toimialojen erikoiskoneita, ja nämä tavararyhmät vain kasvattivat osuuttaan. Tärkeistä tavararyhmistä osuuttaan menettivät puutavara sekä sähkökoneet ja -laitteet. Viime vuoden alun tapaan selvästi tärkeimmät Kiinasta tuodut tavararyhmät olivat tammi-maaliskuussa puhelin- ja radiolaitteet, toimistokoneet, muut sähkölaitteet sekä vaatteet. Etenkin puhelin- ja radiolaitteiden osuus kasvoi, mutta toimistokoneiden vastaavasti laski.

Visit Finlandin majoitustilastojen mukaan tammi-maaliskuussa Suomeen saapui lähes 67 000 kiinalaismatkailijaa. Kiinalaisten osuus kaikista ulkomaalaisista nousi 9 prosenttiin. Kiinalaismatkailijoiden määrä ja yöpymiset kasvoivat tammi-maaliskuussa reilut 20 % vuodentakaisesta.

Tilastokeskuksen mukaan koko vuotta 2017 tarkasteltaessa Suomen koko palveluvienti kasvoi 8 % ja tuonti 3 % vuodesta 2016. Kiinaan suuntautuva palveluvienti laski 4 % ja palvelutuonti 16 %. Tuonnin supistuessa vientiä enemmän, Suomen Kiinan-palvelukaupan ylijäämä kohosi vuonna 2017 480 miljoonaan euroon (+26 % edellisvuodesta). Kiinan ja Suomen välisessä palvelukaupassa suuretkin vuosittaiset vaihtelut ovat tavanomaisia.